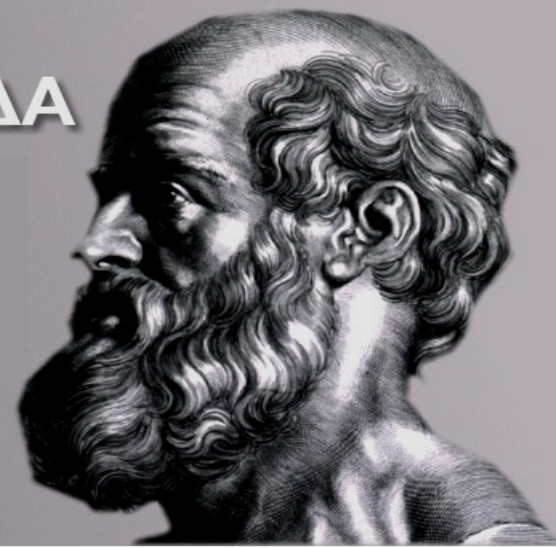

Ιπποκράτης

γράφει ο
Γιάννης Λιάσκος

Ο Ιπποκράτης ως ιατρός έρχεται, για πρώτη φορά, πολύ κοντά στον άνθρωπο. Τα βιογραφικά του στοιχεία είναι δυστυχώς περιορισμένα. Γεννήθηκε στην Κω, το 460 ή το 470 π.Χ. Ο πατέρας του, στον οποίο και μαθήτευσε, ήταν ιατρός. Πέθανε στη Λάρισα. Τον περασμένο αιώνα, βρέθηκε στη Λάρισα, τάφος και λάρνακα με πλάκα αναθηματική που αναφερόταν στον Ιπποκράτη.

Λέγεται πάντως ότι ο Ιπποκράτης δεν διέμενε κάπου μόνιμα, αλλά περιπλανιόταν προσφέροντας τις υπηρεσίες του και διδάσκοντας τις θεωρίες του. Επισκέπτεται όλη την Ελλάδα, τη Μακεδονία, τη Θράκη, τη Θεσσαλία, τα παράλια της Μ. Ασίας, τη Σκυθία, την Αίγυπτο, την Αθήνα.

Στην τελευταία καλείται από τον Περικλή, για να την απαλλάξει από τον λοιμό. Προτείνει καθαριότητα και αυστηρούς κανόνες υγιεινής, ώστε το κακό περιορίζεται. Παραδοσιακά, ο Ιπποκράτης θεωρείται απόγονος του Ασκληπιού, ενώ, μαθητεύει στην ιατρική σχολή που είχε ιδρύσει ο πατέρας του στην Κω.

Μετά την επιστροφή του στην πατρίδα του, ιδρύει την ονομαστή σχολή του στην Κω. Σήμερα, λίγα χιλιόμετρα έξω από την χώρα της Κω σώζεται το Ασκληπιείο. Οι Ιταλοί, όταν ακόμη κατείχαν τα Δωδεκάνησα, προσπάθησαν να το αναστηλώσουν.

Αν και δεν ασχολήθηκε επιμελώς με την ανατομία, εξαιτίας των αυστηρών νόμων της εποχής, να μην τέμνονται οι νεκροί, ο Ιπποκράτης, βασιζόμενος σε χειρουργικές επεμβάσεις, γνώριζε καλά το ανθρώπινο σώμα.

Με τις θεωρίες του ξαφνιάζει ακόμα και τους σύγχρονους γιατρούς. Τα περίφημα αποφθέγματα του πρέπει να αποτελούν πρότυπα για όλους τους γιατρούς. "Ο βίος βραχύς, η τέχνη μακρά...", αναφέροντας έτσι ότι η ιατρική είναι μία "τέχνη" για την οποία πάντα ο εξασκών θα πρέπει να ανανεώνει τις γνώσεις του, ενώ η ανθρώπινη ζωή δυστυχώς είναι πολύ σύντομη, ώστε κάποιος να κερδίσει το σύνολο της ιατρικής γνώσης.

"Ωφελείν ή μη βλάπτειν..."...για τον σεβασμό του ιατρού προς τον ασθενή, "μη έτι το θεϊόν αίτιον είναι αλλά το ανθρώπινον"...διότι τα αίτια της νόσου δεν πηγάζουν από τους θεούς αλλά από τον ίδιο τον άνθρωπο.

Και τα βιβλία του Ιπποκράτη είναι 57 ή 65 ή 74 (η συλλογή corpus iprocratium). Τέλος, ο Ιπποκράτης υποστήριζε ότι μέσα στο ανθρώπινο σώμα κυκλοφορούν ουσίες, που ονόμασε αίμα και βλέννη, κίτρινη και μελανή χολή, και ότι η ισορροπία των ουσιών αυτών κάνει τον άνθρωπο υγιή, ενώ το αντίθετο, κάνει τον άνθρωπο να ασθενεί σωματικά και ψυχολογικά.

Ο Ιπποκράτης εισάγει και τις δεοντολογικές-ηθικές αρχές της ιατρικής, με τον περίφημο όρκο του. Η Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα παραθέτει μία μετάφραση του όρκου... "Σε όσα σπίτια πηγαίνω, θα μπαίνω για να βοηθήσω τους ασθενείς και θα απέχω από οποιαδήποτε εσκεμμένη βλάβη και φθορά, και ιδίως από γενετήσιες πράξεις με άντρες και γυναίκες, ελεύθερους και δούλους."

Στα έργα του περιλαμβάνονται βιβλία διαγνωστικής και παθολογίας, καθώς και παθήσεις δοντιών που συσχετίζονται με άλλες σωματικές παθήσεις. Περιλαμβάνονται αναλυτικές περιγραφές ασθενειών, όπως η εξόγκωση σπληνός.

Η μεταδοτικότητα της βλάβης, σύμφωνα με την οποία, όταν ένα ανθρώπινο όργανο του σώματος ασθενεί, ασθενούν από τη δυσλειτουργία του και άλλα όργανα.

Περιλαμβάνονται γνώσεις φαρμακολογίας, στις οποίες αναφέρονται πάνω από 400 φάρμακα, κάποια από τα οποία χρησιμοποιούνται ακόμα και στην σύγχρονη θεραπεία και πρόληψη.

Στην χειρουργική και ορθοπεδική του αναφέρεται σε ατυχήματα και κατάγματα. Συνιστά στα φάρμακα να ρέει άφθονο το αίμα για να γίνει καθαρισμός της πληγείσας περιοχής, ενώ περιγράφεται με λεπτομέρειες και το κάταγμα της άνω γνάθου.

□ξάλλου, ο Ιπποκράτης ήταν ο πρώτος που συνέλαβε την σημασία της ασηψίας και αντισηψίας. Τονίζεται τέλος στα έργα του η ανάγκη για καθημερινή καθαριότητα και υγιεινή.

Ο Ιπποκράτης, ασκεί τη ιατρική και τη χειρουργική. Υποστηρίζει την "ξηρά" θεραπεία των τραυμάτων, με την εφαρμογή του κρασιού σε επιθέματα, ακριβώς επάνω στη πληγή.

Περιγράφει στα έργα του την αναλυτική διαδικασία για τα ράμματα, αλλά και τις κακώσεις της κεφαλής, στο έργο του "περί των εν κεφαλή τραυμάτων".

Δίνει λύση για την πρόγνωση και την θεραπεία των τραυμάτων αυτών, καθώς και άλλων, ποικίλων τραυμάτων του σκελετού και των οργάνων. Οι θεωρίες του είναι τόσο ακριβείς ώστε ακόμη και σήμερα, 2000 μετά από την εποχή του, ορισμένες από τις ιατρικές μεθόδους που προτείνει χρησιμοποιούνται ακόμα.

Αυτός λοιπόν είναι ο πατέρας της ιατρικής, ο μεγάλος δάσκαλος Ιπποκράτης. □πειτα απ' αυτόν, ακολουθούν οι ιατροί της Αλεξανδρείας. Εκεί, στα τέλη του 4ου π.Χ. αιώνα, μεταφέρεται η εστία της ιατρικής επιστήμης.

Διαχωρίζονται οι ιατρικές ειδικότητες,(π.χ. ανατομική, φυσιολογία, χειρουργική, παθολογία, θεραπευτική) και η νέα ιατρική γενιά, βασιζόμενη στις θεωρίες του παρελθόντος, χτίζει νέα θεωρητικά οικοδομήματα στα θεμέλια των παλιών.

Τον τρίτο αιώνα αρχίζουν και οι πρώτες ανατομίες των πτωμάτων, από τους ιατρούς, επιτρεπόμενες από τη νέα, πιο ελαστική νομοθεσία. Οι γραπτές πηγές (Κέλσος) αναφέρουν ότι χρησιμοποιούνται ακόμη και κατάδικοι ή αιχμάλωτοι πολέμου, ως πειραματόζωα.

Ονόματα της εποχής είναι: ο Ηρόφιλος ο Χαλκηδόνιος, ανατόμος, σπουδαγμένος στη σχολή της Κω. Ο Ερασίστρατος, ο πατέρας της φυσιολογίας που έκανε διάκριση φλεβών και αρτηριών, νεύρων και τενόντων και απέδωσε τον θάνατο στην παράλυση της καρδιάς.

□ταν μαθητής της Κνιδείας σχολής και ενδιαφέρθηκε περισσότερο για τη λειτουργία παρά για την δομή και μορφολογία των οργάνων. Δυστυχώς τα έργα τους έχουν σωθεί μόνο αποσπασματικά.

Πηγή: Μάρσια Σφακιανού (e-telescop)